

до Редакції

штудія та
ївримській.
до цього висновку
Олег.

Голові Ради суддів України
Онопенку В.В.

Шановний Василю Васильовичу!

Сьогодні Україна опинилася перед загрозою тотального знищення правосуддя. Маємо ситуацію, коли українське суспільство стало свідком безпрецедентного та грубого втручання різних державних органів та громадських організацій у діяльність судів, тиску на суддів, цілеспрямованих спроб політизації і руйнації судової системи. Як наслідок, наразі в Україні свідомо і цілеспрямовано руйнується судова система, яка є основою будь-якої державності.

Загальновідомо, що найважливішою передумовою верховенства права, ефективного захисту прав та свобод людини і громадянині, юридичних осіб, інтересів суспільства і держави є функціонування у ній незалежного та неупередженого суду. Це визнається усіма державами, які мають довготривалі демократичні традиції, державами, що задекларували свій рух до демократії, прогресивною частиною міжнародної спільноти.

Незалежність та недоторканність суддів не є особистим привілеєм, а як один з елементів статусу суддів має публічно-правове призначення – забезпечити здійснення правосуддя незалежним, неупередженим і справедливим судом.

Незалежність і недоторканність суддів гарантується Конституцією та законами України. Судді при здійсненні правосуддя незалежні й підкоряються лише закону, а вплив на них у будь-який спосіб забороняється. Однак на практиці гарантії самостійності судів та незалежності суддів в Україні не забезпечені.

Факти тиску на суддів і втручання в діяльність судів набули останнім часом системного та відвертого характеру: груба неповага до статусу судді, суб'єктивне й однобоке, а іноді з ознаками правового ніглізму коментування змісту прийнятих суддями рішень, збирання, зберігання, використання та

N 4. Всj 19. 06. 2014/

поширення інформації про суддів з метою завдання шкоди їх авторитету, психологічний тиск, образи, залякування й публічні погрози у зв'язку зі здійсненням суддями правосуддя. Такі дії поступово укорінюються у свідомості громадян як норма поведінки.

Занепокоєння викликає те, що наразі тиск на суддів здійснюється у формі організації та проведення гучних масових заходів: пікетів, зборів, мітингів, походів, демонстрацій, які проводяться в безпосередній близькості до будівель судів або й у приміщеннях судів.

Прикриваючись правом громадян на мирні зібрання, свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань, організовуються та проводяться заходи, які дестабілізують роботу суду, впливають на психологічний стан судді, створюють судді перешкоду веденню судового процесу, чим, безумовно, порушують гарантії незалежності судді й унеможливлюють здійснення правосуддя на засадах законності та верховенства права.

Останній випадок трапився 10.06.2014 біля Будинку адміністративних судів, у якому розміщено Вінницький апеляційний та Вінницький окружний адміністративні суди. Без попереднього повідомлення та наявності дозволу на проведення зборів, мітингу, вуличного походу і демонстрації так званими представниками «Автогромади» та «Люстраційного комітету майдану», в особі Смалія Віктора Миколайовича, Сергієнка Дениса Григоровича, Короленка В'ячеслава Станіславовича та Надарі Тсірікашвілі, вчинено дії щодо порушення громадського порядку. Зокрема, автомобілями демонстрантів заблоковано прохід до Будинку адміністративних судів, що в результаті перешкоджали як працівникам, так і учасникам судового процесу та відвідувачам Вінницького апеляційного й Вінницького окружного адміністративних судів у вільному доступі до їхніх приміщень.

До того ж представниками вказаних вище громад напроти приміщення судів встановлено апаратуру, з якої гучно лунала музика, що порушувало ведення відкритих судових засідань.

На завершення демонстрації активістами біля входу до прилеглої території Будинку адміністративних судів демонстративно спалено манекена, одягненого у чорну мантію.

Водночас продовжують своє існування непоодинокі випадки ігнорування органами виконавчої влади та їх посадовими особами конституційного принципу поділу влади на законодавчу, виконавчу та судову. Мають місце спроби втручання органів державної влади в організацію діяльності суду, перешкоджання здійсненню судом правосуддя на визначених законом засадах, тиск на суддів шляхом погроз, шантажу та

іншого протиправного впливу, у тому числі у формі прийняття незаконних актів індивідуальної дії, неправомірного використання суб'єктами влади наданих їм повноважень, що посилює залежність від них суду та суддів.

✓ Так, у черговий раз, Вінницький апеляційний адміністративний суд став заручником безпрецедентного втручання державного органу та його посадових осіб у свою діяльність, зокрема зі сторони Інспекції державного архітектурного-будівельного контролю у Вінницькій області.

Вказаний суб'єкт владних повноважень, за відсутності правових підстав, мав намір здійснити позапланову перевірку капітального ремонту і ремонтно-реставраційних робіт будівлі, виділеної для розміщення Вінницького апеляційного адміністративного суду.

✓ Незважаючи на лист Вінницького апеляційного адміністративного суду, в якому звернуто увагу на неправомірність здійснення такої перевірки, представниками інспекції безпідставно складено акт про недопущення посадових осіб на об'єкти будівництва, протокол про правопорушення у сфері містобудівної діяльності та припис.

Всупереч конституційним принципам, гарантій незалежності судді, його особливого статусу, особливого порядку притягнення до відповідальності, посадовими особами Інспекції державного архітектурного-будівельного контролю у Вінницькій області винесено постанову про накладення штрафу на голову суду.

✓ Вказані дії представників органів державної влади за своєю правовою природою є нічим іншим, як прямим порушенням конституційного принципу незалежності судді, що явно нівелює одну з основних демократичних цінностей України як правової держави.

✓ Необхідно відмітити, у травні 2014 року спеціалістами Державної судової адміністрації України проведено аудит на підтвердження виконаних робіт та об'ємів кредиторської заборгованості з ремонтно-реставраційних робіт будівлі суду. При цьому, жодних порушень та зауважень перевіряючими не встановлено.

Варто зауважити, що органи судової влади вже неодноразово висловлювали свою позицію щодо відсутності правових підстав й відповідно неможливості проведення суб'єктами владних повноважень, які виступають стороною при розгляді справ в судах адміністративної юрисдикції, перевірок адміністративних судів. Зокрема вказане знайшло своє відображення у постанові президії Вищого адміністративного суду України №33 від 29.09.2008.

На особливу увагу заслуговує той факт, що без жодних перевірок, збирання відомостей та обробки інформації посадовими особами

правоохоронних органів в єдиний державний реєстр досудових розслідувань внесено відомості про начебто скоєння службовими особами Вінницького апеляційного адміністративного суду злочину, передбаченого ч. 2 ст. 191 КК України.

При цьому, слід відмітити, що на сьогоднішній день підрядником виконано робіт на 1 323 668, 77 грн. Разом з тим, внаслідок відсутності фінансування Вінницьким апеляційним адміністративним судом здійснено оплату робіт по ремонту будівлі суду лише на 255 000 грн. Кредиторська заборгованість складає 1068668, 77 грн. Тобто жодних обставин, які б могли свідчити про якесь розкрадання державних коштів взагалі не існує.

Так, закріплени Конституцією та законами України гарантії незалежності суддів, як необхідні умови здійснення правосуддя неупередженим, безстороннім та справедливим судом мають бути реально забезпечені.

Необхідно привернути особливу увагу до того, що міжнародні стандарти формування та функціонування судових органів і статусу суддів, Основні принципи незалежності судових органів, схвалені резолюціями Генеральної Асамблеї ООН, рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи визначають, що захист прав та інтересів суддів у зв'язку зі здійсненням ними правосуддя є невід'ємною складовою принципу незалежності суду.

Одночасно, посилюючи гарантії захисту прав і безпеки суддів, держава не лише захищає життя та здоров'я суддів як фізичних осіб, а матиме можливість утвердити одну з основних підвалин демократичного суспільства – функціонування незалежного суду. Саме внаслідок захищеності суддя матиме волю та стійкість протистояти тиску, якщо такий і буде.

Сьогодні можемо лише висловити глибоке занепокоєння ситуацією, що останнім часом склалася навколо Вінницького апеляційного адміністративного суду та й в цілому у сфері правосуддя.

У цій непростій ситуації, звертаємось до Вас щодо підтримки у відстоюванні інтересів правосуддя для уbezпечення судової системи від суцільної руйнації і забезпечення правопорядку та стабільності у державі.

Водночас закликаємо відреагувати, на прояви свавілля з боку органів державної влади та їх посадових осіб, а також демонстрантів відповідно до вимог чинного законодавства та невідкладно вжити заходів щодо врегулювання зазначеного шляхом направлення відповідних звернень до Президента України та голови Кабінету Міністрів України.

З повагою

Голова суду

Віталій Кузьмишин